

תיקשורת בינלאומית: שקרים קטנים

בשנתיים האחרונות מחמת הרעב הכבד השורר במזרח טימור, ומעשי אכזריות ושחיתות הנפוצים באינדונסיה. **הלובי החזק ביותר, אך הדיסקרטי, בי וושינגטון.**

השולחן העגול של הבינוס, מועדון-הנשיאים של 200 הקונגרסים האמריקאיים הגדולים ביותר, שומר בכוונה על פרופיל נמוך. הלובי הזה הצליח למנוע רפורמות במס'הכנסה, יצר לעצמו חורים גדולים ברשת הגבייה ומנע את הקמתו של משרד פדרלי, שידאג באורח ממוסד לזכויות הצרכנים.

הדו"ח המתקן של הפרופסור קרל ינסן הגיע את השבועון הבריטי ניוסטייטסמאן לפנות לקוראיו ולבקשם לחוות את דעתם על הנושאים שזוכים לצנזורה מרצון בבריטניה. מעניין אם גם קוראי העולם הזה יוכלו להרכיב רשימה של נושאים כאלה (למשל: פרשת תמיכתו של השואן המדופלס מנחם בגין במרצ ההמונים פוליטי) שאמצעי-התיקשורת הישראליים מתעלמים מהם במתכוון.

ג'מאיקה:

סייגה מחכה לאתנן

הדוד סאם זכה לניצחון חדש בחצר האחורית שלו. מיפילגת-העבודה של ג'מאיקה, שהדיחה מהשילטון את מייקל מאנלי המארכסיסט, הניטראליסט והדמוקרט, ראוייה לתואר "לייבור" עוד פחות מאחותה הישראלית. מנהיגה, אדוארד סייגה, פוליטיקאי ממוחל בן 50, ממוצא

הניצול הכלכלי ששרר באיראן. המידע האמיתי על השאה פורסם רק בעיתוני-שוליים שמאליים שתפוצתם, בדרך כלל, קטנה. היעדר המידע הביך את הציבור הרחב, וגם את מעצבי דעת-הקהל, שלא תפסו, ולא היו מסוגלים לחוות, את ההתפתחויות שהובילו למהפכה האיסלמית.

הפגיעה בזכויות-האדם בכתבי-הספר כי ארצות-הברית.

המידע על התעללויות באסירים ועל אפלייתם מטעמי גזע, מעמד והשקפות פוליטיות לא זכה לכיסוי הולם באמצעי-התיקשורת (ראה מדור קולנוע, העולם הזה 2253). סטיסטיקה שפורסמה על-ידי ועדה מוסמכת של מיש"פ טניס בעלי שם עולמי, שזמנו לחקור את בעיית זכויות-האדם בארצות-הברית של ג'ימי קארטר, שלו יומרות רבות בשטח זה, העלתה מימצאים חמורים. ברור שרגן לא ישפר את המצב. בין השאר הדהים הסקר כשהוכיח, שרצח שחור, אפילו על-ידי שחור אחר, לא נענש באותה חומרה כמו רצח לבן. סיכויי אדם שרצח שחור לעונש מוות הם עשירית מהסיכון שלוקח על עצמו רוצח של לבן. לעומת זאת, לשחור שרצח לבן ישנם פי חמישה יותר סיכויים להגיע לגרדום, מאשר ללבן שרצח את בן גזעו. אף לא על לבן אחד נגזר דין מוות על רצח שחור. עובדות אלה, כאמור, הועלמו ברוב אמצעי-התיקשורת הבינלאומיים ולא פורסמו, כמוכן, גם בישראל.

ניצול תנאי תעסוקה גרועים בעולם הי שלישי.

אילי-הון ומנהיגי איגודים-מיקצועיים בארצות-הברית נוהגים להטיף נגד יבוא סחורות זולות, בעיקר מיפאן. לעומת זאת מתעלמים העיתונאים מהמגמה ההולכת וגוברת להקים חברות-בת אמריקאיות בארצות-המתפתחות. חברות אלה נהנות מכוח עבודה זול, מאיגודים-מיקצועיים חלופיים, ומתקנות בריאות וביטחון רופפות, שאינן מחייבות הוצאות גדולות במיוחד. דוגמה בולטת היא חברת רדיו-זנית, שסגרה את מיפעלה בשיקאגו ופיטרה 5,000 פועלים, שכרם הממוצע של פועלים אלה היה 5.25 דולר לשעה. לפועלים שלה באטייוואן (פורמוזה) משלמת אותה חברה רק 36 סנט לשעה.

תעסוקה קטלנית.

אמצעי-התיקשורת האמריקאים, למשל, מצניעים את העובדה ש-100 אלף פועלים בארצות-הברית מתים כל שנה ממחלות שמקורן במקום העבודה. לא מדובר כאן על תאונות-עבודה, אלא על מחלות הנובעות משימוש בחומרים כימיים מסוכנים במפעלים. 400 אלף פועלים נוספים הופכים נכים מאותה סיבה. החוקרים סבורים, ששניים מכל חמישה מקרי-מוות ב-30 השנים הבאות יגרמו משימוש בשהה כימיקלים הנפוצים במיוחד ב-תעשייה. חומרים אלה מסוכנים גם לצאצאי הפועלים שנפגעו.

הדליפה הגרעינית המפוכנת ביותר.

אנשי התיקשורת התעלמו כמעט לחלוטין מדליפת כמות אדירה של מים רדיו-אקטיביים לנהר ריו-פוארקו בניו-מקסיקו, ב-16 ביולי 1979. מי הנהר מגיעים ללייק מיד, אגם המספק חלק ממי השתייה של לוס-אנג'לס.

ג'נוסייד במזרח-טימור.

קיים קשר שתיקה סביב מעשי הוועה של אינדונסיה במזרח-טימור. כידוע רצחו האינדונסים בעת פלישתם למזרח-טימור, בדצמבר 1975, כ-100 אלף בני-אדם, עשירית מהאוכלוסייה. יציין שלפחות עוד 100 אלף בני-אדם, מתו

הקורא הישראלי כבר די רגיל לצנזורה העצמית, המתנדבת, של עורכי העיתונים. העלמת מידע חשוב מהקורא היא מעשה שבכל יום, המעוטר במונח המרשים "אחריות עיתונאית" או אפילו "אחריות לאומית". מסתבר שתכונה זו אינה מיוחדת דווקא לישראל. גם בעידן העיתונות העולמית הלוחמת והחושפת קיימת שורה ארוכה של נושאים לא-סימפטיים, שגם אמצעי-התיקשורת החופשיים במערב מעדיפים להתעלם מהן במתכוון.

עולם החלומות של דורים. השבוע פורסם בי ארצות-הברית מחקר מאלף, פרי עמלו של קרל ינסן, פרופסור מכובד לתיקשורת-המונים מקליפורניה. ינסן ואנשי הצוות שלו ערכו רשימה של נושאים אסורים, לא פופולאריים, שרוב אמצעי-התיקשורת מתעלמים מהם בכל מחיר. אין פלא שמקארטיסט מובהק כמו רונאלד רגן הופך לנושא ארצות-הברית בשנות ה-80. דווקא

בענף שלו, הקולנוע, נהגו החברות הגדולות להפעיל צנזורה עצמית — "הקוד" המפורסם — שתפקידה היה להשאיר את הצופה בעולם החלומות המתקתק של דורים דיי וג'יימס גארדנר.

רשימת הנושאים האסורים היא מרתקת בחוסר המיק ריות שלה. המכנה המשותף שלהם ברור: הצורך למנוע מצופי הטלוויזיה, מאזיני הרדיו וקוראי העיתונים מידע שעשוי לגרום להם להקשות ברצינות על כמה אמיתות יסוד של החברה הרכושנית.

"דאמפינג", או מכירת סחורות אסורות, מסוכנות או פסולות לעולם השלישי.

אמצעי-התיקשורת העולמיים נמנעים מלדווח על הי עובדה, שמכירת מוצרים מסוכנים למדינות העולם השלישי הפכה נוהג מקובל והגיעה למימדים גדולים. בעיקר מקובלת מכירת תרופות, שנאסרו לשיווק בארצות-הברית ובמערב-אירופה. ניו סטייטסמאן, שדיווח השבוע על ממצאי ינסן, מוסיף שהחברות העל-לאומיות (מולטי-נאשיונלס) מפזיזות בין השאר גלולות-הרגעה לילדים, שגרמו למקרי מוות רבים, וכן תרופות מסרטנות לנשים בהריון, החשודות בגרימת נזקים ומומים לתינוקות.

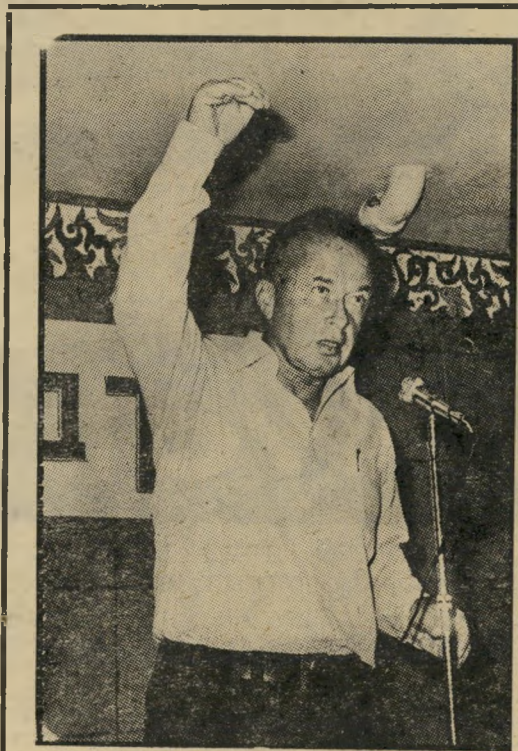
הסיפור האמיתי על איראן. רק אחרי נפילת השאה הגיעו לידיעת הציבור במערב הפרטים על זוועות מישטרו, על תעלולי הסאואאק ועל

פלוגת הסדרן של סביאגה בפעולה ניצחון לדוד סאם

לבנוני, ניהל מערכת בחירות אלימה שעלתה בחיי 600 בני-אדם. סייגה גם הצליח לרתום את כל זרועות המימשל האמריקאי, כולל הטי-איי-איי ואת החברות הגדר לות, כדי ליצור לחץ כלכלי על מישטרו של מאנלי, שבחיים נלהבים. ניצחונו המוחלט של סייגה כבר הגיע את דיוויד רוקפלר, הבוס אדיר הממון וההשפעה של צייט מנהטן בנק, להרעיף עליו שבחים נלהבים. אחרי שסייגה גירש את השגריר הקובאני מ'מאייקה, סיפר רוקפלר שהוא מיווד עם ראש-הממשלה החדש ומכבודו מאוד. הוא טען, שסייגה יציל את כלכלת ג'מאיקה, יביא עימו לשילטון נסיון עשיר וכושר ניהול. רוקפלר הבטיח לשתף פעולה עם ממשלת סייגה ולסייע לה להיחלץ ממצבה הכלכלי הקשה.

סייגה כבר הודיע שהוא יחוש את המו"מ עם קרן המטבע הבינלאומית. מאנלי הפסיק את הדיונים עם נציגי הקרן במארס השנה, מכיוון שאלה דרשו שיפסיק את רוב פעולות השיקום החברתי שלו, ושיצמצם באורח דראסטי את תקציב הרווחה. מאנלי, ידידו הטוב של רוברט מוגבה ומנהיג מקובל בעולם השלישי, סירב לפגוע בשכבות המצוקה בארצו, הרגיו בכך את המעמד הבינוני. ארצות-הברית, שעוינת אותו בשל קשריו עם קובה ונטייתו לניטראליזם, מימנה, ללא ספק, את מערכת הבחירות היקרה של "מפלגת העבודה" של סייגה. עתה מצפה סייגה לגמול כספי רציני מווינגטון, ולזרם של אנשי-עסקים שישיקו בו ג'מאיקה. קשה לדעת אם יצליח, אך ברור שעניי ג'מאיקה ונציגיהם הפוליטיים ספגו מכה ביותר.

פוציאליסט יצחק רבין רגן זקוף-הקומה

101 הסיבות לניצחונו של רונאלד רגן

אחרי נאום הבחירות הניירורקי שנשא השר אריאל שרון למען רונאלד רגן, באנגלית מחרידה ובארשת פנים קצת מפחידה, הצטרף אליו גם ח"כ משה דיין בהצהרות מילחמהיקרה בנוסח משולב — ספק ג'ון פוסטר דאלאס ספק בארי גולדוטר. נראה שהשניים הקימו שם מחדש את היחידה 101, בשירותו של רגן. רק מאיר הרציון חסר, כדי להשלים את התמונה, אפילו שיש הטוענים שהאנגלית שלו, הגרועה אף מוז של שרון, אינה מאפשרת לו להצטרף למאמץ המילחמתי. יש להניח שהעיתונאי אורי דן עוסק עתה בכתיבת ספר על הצלחת ה-101 בבחירתו של רגן לנושא המשך בעל הציבור.

מועמדו של יצחק רבין, כינה את בחירתו של רונאלד רגן כ"כ יצחק רבין, קינה את בחירתו של רונאלד רגן, ניצחונה של זקיפות הקומה". אין ספק שגם ח"כ שימעון פרס חושב כך, אלא שהוא לפחות שותק.